

Světová ekonomika

tina. Ta si za celý rok nakonec připsala zisk 34 procent. Za růstem cen přitom stály obavy z omezených dodávek. Podle odborníků se však platina může stát obětí svého vlastního úspěchu. Kvůli vysoké ceně totiž klesá poptávka ze strany klenotníků a výrobci automobilů se začínají pomalu vracet k palladiu.

Z drahých kovů si v roce 2003 připsalo ztráty pouze palladium, jehož cena klesla pod tlakem přebytku nabídky o 17 procent. A tak zatímco v lednu se cena kovu vyšplhala až na 271 dolarů za unci, na konci roku spadla těsně pod 200 dolarů.

Základní kovy

Znatelný nárůst směrem vzhůru zaznamenaly během roku zejména ceny základních kovů. Nejziskovější přitom byla měď. Její cena se zvýšila o téměř padesát procent a je v současné době nejvyšší za posledních deset let. Zatímco v lednu se termínovaný kontrakt na měď prodával na londýnské burze za 1600 dolarů za metrickou tunu, v prosinci to však již bylo 2300 dolarů. Na konci roku investory zejména »vydělala« zpráva, že i v dalším období bude produkce mědi pokulhávat za poptávkou. Tím pádem došlo i ke snížení zásob této komodity.

Obrovský růst v cenách komodit zasáhl také další základní kovy. Olovo si během roku připsalo více než 66 procent a na závěr roku se jeho cena vyšplhala až do blízkosti 800 dolarů.

Cena niklu v Londýně zase překonala historický rekord z roku 1989, když se na konci prosince přehoupla přes úroveň 16 tisíc dolarů za metrickou tunu. Za celý rok pak kov přidal neuvěřitelných 131 procent.

Odborníci se shodují, že zdražování kovů mělo na svědomí více faktorů. Vliv na ceny mělo zejména znatelné zotavování světové ekonomiky, které se samozřejmě promítlo i do poptávky po těchto komoditách. Výrazný zájem byl zaznamenán zejména z Číny. Země masivně poptávala všechny kovy počínaje cínem a konče zinkem. Tamní firmy z nich totiž vyrábějí celou škálu výrobků, kterými zásobují nejen svůj trh, ale také zbytek Asie a vyspělé západní trhy. Rychle se zvyšující spotřeba kovů v Číně souvisela i s prudkým rozvojem motorizace.

Vliv na nárůst ceny pak měl v neposlední řadě i slabý kurz dolaru vůči ostatním měnám světa. Investiční fondy se totiž od devizových trhů odvracely právě ke komoditám.

Zemědělské komodity

Největší krizí v historii procházel trh s kávou. Ceny se pohybovaly na třicetiletých minimech. Celý trh se podle odborníků dostal do začarovaného kruhu – klesla poptávka, na druhé straně existoval nadbytek produkce, a tím pádem klesly i ceny.

Cena kvalitnější kávy Arabika obchodované v New Yorku se pohybovala kolem 60 amerických centů za libru. V listopadu pak káva Robusta stála v Londýně zhruba 640 dolarů za tunu. Obrat nastal téměř na konci roku. Nepříznivá úroda v Brazílii začala tlačit cenu kávy na světových trzích výše. V prosinci se proto cena Robusty dostala až na 750 dolarů za tunu.

Další zemědělské komodity profitovaly ze slabého dolaru. Kvůli němu se v zámoří zvýšily třeba nákupy klíčových exportních surovin USA, jako jsou obilí a bavlna. Velký zájem byl zaznamenán opět zejména z Číny. I díky tomu kupříkladu bavlna letos přidala více než 46 procent. Ta se s koncem prosince dostala na burze v Chicagu zhruba k úrovni 75 centů za libru. Kukuřice pak činila asi 246 centů za bušl.

Mezi agrárními komoditami si největší propad připsal cukr. Ten se na burze v Londýně propadl až na 170 dolarů za tunu.

Výrazné výkyvy potkaly v průběhu roku trh s dobytčím. Zatímco ještě v říjnu se cena v Chicagu držela na silné úrovni 102 centů za libru, na konci roku jí ránu do týla zasadil první případ BSE objevený ve Spojených státech. Kvůli němu muselo být před Vánocemi dokonce pozastaveno obchodování na Chicagské obchodní burze. Cena termínovaného kontraktu na dobytek se totiž propadla o 1,5 centu, což je maximální povolená úroveň pro jeden obchodní den. Na konci roku pak cena dobytka uzavírala na hodnotě 77,20 centu za libru.